SEMESTER-V

10723 NH

PAPER- NATIONAL SECURITY OF INDIA $-\mathbb{I}$

(For Regular and Distance Education Students)

TIME: 3 HOURS

MAX. MARKS: 64

Note: Attempt two questions each from sections A and B. Each question carrying 10 marks and attempt entire section C consisting of 12 short answer type questions. Each question carrying 2 marks.

Section -A

- 1. Discuss in detail the Significance of Social, Political and Economic Factors for National Security.
- 2. Write a detailed note on the China Related Security Threats to India.
- 3. Discuss the Geo-Strategic Importance of Indian Ocean for India's National Security.
- 4. Write a detailed note on the Nuclear Policy of India.

Section - B

- 5. Discuss Naxalism is posing a serious security threat to India's Internal security.
- 6. Write a detailed note on the Economic and Moral mobilization for National Defence.
- 7. Examine the major factors in Planning and Production for National Defence.
- 8. Write a detailed note on the Insurgency in Assam.

Section - C

- 9. Note: Short Answer Type Questions
  - Define National Security.
  - ii. Write a brief note on Military preparedness.
  - iii. Write the Impact of Science and technological development on National Security.
  - Mention any four Public Sector Defence Production Industries in India.
  - v. Name the Nuclear Power Countries in the world.
  - vi. Name any two books and their author's name on National Security.
  - vii. Write few lines on Importance of Suez Canal Route.
- viii. Write a brief note on Defence Budget.
  - ix. What is the difference between Boundary and Frontier?
  - x. Write a brief note on mobilization of Physical Resources during war period.
  - xi. Write a brief note on the role of Indian Coast Guards.
- xii. Write a brief note on Article 370 of the Indian Constitution.

C-2110

SEMESTER-V PAPER- NATIONAL SECURITY OF INDIA 10723 NH SET - 1

(For Regular and Distance Education Students)

TIME: 3 HOURS

MAX. MARKS: 64

ਨੋਟ: ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿੱਚ 12 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ-ਓ

- 1. ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੱਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰਖਿਆ ਵਜੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- 2. ਚੀਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖਤਰੇਆਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- 3. ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ 'ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ' ਦੀ 'ਭੁਗੈਲਿਕ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਹਤੱਤਾ' ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- 4. **'ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਰਮਾਣੂ ਨੀਤੀ**' ਬਾਰੇ **ਵਿਸਤਾਰ ਪੂਰਵਕ ਨੇਟ** ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-ਅ

- 5. *ਨਕਸਲਵਾਦ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਬਣਿਆ ਹੈਇਆ ਹੈ" ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- 6. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਲਾਮਬੰਦੀ ਉੱਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- 7. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ 'ਯੋਜਨਾ' ਅਤੇ 'ਉਤਪਾਦਨ' ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- 8. **ਆਸਾਮ ਦੇ 'ਵਿਦ੍ਰੋਹ'** ਉੱਤੇ **ਵਿਸਤਾਰ ਪੂਰਵਕ ਨੇਟ** ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-ੲ

- 9. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।
- i. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।
- ii. **ਸੈਨਿਕ ਤਿਆਰੀ** ਬਾਰੇ **ਸੰਖੇਪ ਨੇਟ** ਲਿਖੋ।
- iii. **ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ** ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੋ।
- iv. ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਰੱਖਿਆ-ਨਿਰਮਾਣ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕਰੋ।
- v. ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪਰਮਾਣੂ-ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਪੰਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਸੋ।
- vi. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਲਿਖਿਆਂ ਗਈਆਂ ਦੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਦਸੋ।
- vii. **ਸਵੇਜ਼ ਨਹਿਰ** ਦੀ **ਮਹਤੱਤਾ** ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਲਾਈਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- viii. 'ਰੱਖਿਆ ਬਜਟ' (Defence Budget) ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੇਟ ਲਿਖੇ।
- ix. 'ਹੱਦਾਂ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦਾ' ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?
- x. ਜੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ 'ਭੇਂਤਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਲਾਮਬੰਦੀ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- xi. **'ਭਾਰਤੀ ਤਟ-ਰਖਿਅਕਾਂ** ਦੀ **ਭੂਮਿਕਾ** ਬਾਰੇ **ਸੰਖੇਪ ਨੇਟ** ਲਿਖੋ।
- xii. **ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ** ਦੀ **ਧਾਰਾ 370 ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੇਟ** ਲਿਖੋ।